

4. Bölüm

EKONOMİK AKTİVİTE OLARAK SANAYİ SEKTÖRÜ: TÜRKİYE İLE EURO BÖLGESİ ARASINDA YAKINSAMA ANALİZİ

Bariş Erkan YAZICI⁴

1. Giriş

Dünya ekonomisine bağlı olarak son dönemlerde dikkat çeken göstergeler arasında finansal krizler, döviz kuru, enflasyon, ekonomik büyüme vb. gibi kavramlar yer almaktadır. Bu kavramlar ülkelerin ekonomik ve ekonomi-politik süreçlerinin belirlenmesinde önemli bir yol haritası niteliğindedir. İlgili iktisadi kavramlar arasında ekonomik büyümenin en büyük göstergelerinden biri olarak da akla şüphesiz Gayri Safi Yurtiçi Hasıla gelmektedir.

Ekonomik büyümeyi değerlendirirken sadece GSYH'deki parasal gelişmeleri değil aynı zamanda ekonomik aktivitedeki gelişmeleri de dikkate almak gerekmektedir. IMF'nin de tanımladığı şekilde ekonomik aktiviteyi temsil eden gösterge olarak sanayi üretim endeksi yer almaktadır. Ülkelerin refah düzeyindeki artış sağlamaları için üretim bazında bir politika belirlemeleri sonucu ortaya çıkan sanayi sektörü, ekonomik büyüme için bir gösterge olarak kullanılabilen endeksler olarak görülmektedir.

2. Türkiye'de Sanayi Sektörü

Ekonominin en temel sektörleri arasında yer alan sanayi sektörü, sınai faaliyetleri kapsamaktadır. Sınai faaliyetler ise hammaddenin mamul veya yarı mamul haline getirilmesi için yapılan üretim faaliyetleri olarak bilinmektedir. Sanayi sektörü,

⁴ Araştırma Görevlisi, Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, baris.yazici@nisantasi.edu.tr

yerine ekonomik aktivite olarak değerlendirilen sanayi üretim endeksi kullanılmıştır.

Sanayi üretim endeksi, sanayi sektörü olgusu hakkında bilgi vermekle birlikte aynı zamanda ülkeler arası sanayi gelişmişlik hakkında da analiz yapmaya yardımcı olmaktadır.

Euro Bölgesi ile benzer faaliyetler ve politikalar gösteren Türkiye'nin, sanayi açısından büyük bir gelişme gösteren Avrupadan geri kalmadığı görülmüş, Türkiye ile Euro Bölgesi arasında sanayi sektörü ve sanayi üretimi açısından bir yakınsamanın varlığı belirlenmiştir.

İktisat kuramları tarafından ülkeler arasında görülen ekonomik farklılıklar ve bu farklılıklara dayalı olarak bazı ülkelerdeki refah seviyesinin yüksek bazı ülkelerdeki refah seviyesinin ise düşük olmasının sebeplerinin aydınlatılmaya çalışılan bir konu olduğundan bahsetmiştik. Burada da ortaya çıkmaktadır ki Türkiye ile Euro Bölgesi arasında sanayi üretimi ve sanayi sektörü açısından bulunan yakınsama, istihdama en çok yön veren sanayi sektörünün en az Avrupa kadar Türkiye'de de refah düzeyinde aynı ve belirleyici rol oynadığı görülmektedir.

Türkiye'nin sanayi sektörü için uygulanan politikalarının iyileştirici özelliği olduğu ve küresel ekonomide önemli bir konuma sahip Avrupa ile eşgüdümlü politikalar belirlediği tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Abdioğlu, Z. Uysal, T., (2013), Türkiye'de bölgeler arası yakınsama: Panel birim kök analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(3), 125-143.
- Baypınar, M.B., Erkut, G., (2011), Ekonomik küreselleşme ve Türkiye'de bölgesel üretkenlik düzeylerinde yakınsama, *İTÜ Dergisi*, 1(10), 61-70.
- Becker, R., Enders, W., & Lee, J. (2006). A stationarity test in the presence of an unknown number of smooth breaks. *Journal of Time Series Analysis*, 27(3), 381-409.
- Çapar, U., Yayla, N., (2019), Türkiye'de Bölgelerarası Gelir Dağılımı Yakınsaması: Mekan-sal Ekonometrik Analiz, *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (25), 283-302.
- Dickey, D. A., Fuller, W. A., (1979), Distribution of the estimators for autoregressive time series with a unit root. *Journal of the American Statistical Association*, 74(366a), 427-431.
- Hepsağ, A., (2019), Fiyat Köpüğü Olgusunun Doğrusal Olmayan Fourier Birim Kök Testiyle Analizi: Borsa İstanbul Üzerine Bir Uygulama, Selahattin Güriş (Ed.), 81-96, İstanbul: Der Yayınları.
- Hepsağ, A., Tıraşoğlu M. (2018). *Enflasyon Olgusu ve Yakınsaması Türkiye'de Bölgeler Arası Analiz*, (1.Basım), Basım Yeri: İstanbul, Der Yayınevi.
- İslam, N., (2003). What have We Learnt from the Convergence Debate?, *Journal of Economic Surveys*, 17(3), 309-354.

- Karaalp, S.H., Erdal, F., (2012), Sanayileşmenin Bölgesel Yığılması ve Komşu İllerin Büyümesi Gelir Farklılıklarını Artırır mı? Türkiye için Bir Beta Yakınsama Analizi, *Ege Akademik Bakış*, 4(12), 474-486.
- Kim, N., Lee, H., Kim, W., (2015), Dynamic patterns of industry convergence: Evidence from a large amount of unstructured data, *Research Policy*, 44(9), 1734-1748.
- Koç, E., Kaya, K., Şenel, M.C., (2017), Türkiye'de Sanayi Sektörü ve Temel Sanayi Göstergeleri – Ekonomik Güven Endeksi, *Mühendis ve Makina*, 58(688), 15-37.
- Kök, R., Yeşilyurt, E.M., (2006), İlk Beş Yüz İmalat Sanayi Kuruluşunun Etkinlik Analizi ve Sigma Yakınsaması-Türkiye Örneği: 1993-2000, *İktisat İşletme ve Finans*, 21(249), 46-60.
- Lee, J., Strazicich, M. C., (2003), Minimum Lagrange multiplier unit root test with two structural breaks. *Review of economics and statistics*, 85(4), 1082-1089.
- Lumsdaine, R. L., & Papell, D. H. (1997). Multiple trend breaks and the unit-root hypothesis. *Review of Economics and Statistics*, 79(2), 212-218.
- Perron, P., (1989), The great crash, the oil price shock, and the unit root hypothesis. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 57(6), 1361-1401.
- Rodik, D., (2013), Unconditional Convergence in Manufacturing, *The Quarterly Journal of Economics*, 128(1), 165-204,
- Solow, R. (1956). A Contribution to the Theory of Economic Growth, *Quarterly Journal of Economics*, (70), 65-94.
- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2017), Türkiye'de Sanayi Politikaları, (24.04.2020 tarihinde <http://www.turkonfed.org/Files/ContentFile/turkiyede-sanayi-politikalari-compressed.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Yazgan, Ş., Ceylan, R., Mollavelioğlu, M.Ş. (2018). Seçilmiş NATO Ülkelerinde Askeri Harcamaların Yakınsaması: Doğrusal Olmayan Birim Kök Testinden Kanıtlar, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* (37), 118-132.
- Zivot, E., & Andrews, D. W. K., (2002), Further evidence on the great crash, the oil-price shock, and the unit-root hypothesis. *Journal of Business & Economic Statistics*, 20(1), 25-44.